

tissæ. Medietatem prati subter ecclesiam Sancti Nicolai. Vineas Paulæ et Enimellinæ, tenementum Petri de Valle, et tres denarios census de Ponne. Vineas Galcherii Cementarii. Arpennum vineæ, et quatuordecim denarios census a Frodemundo Peregrino. Vineam Hugonis Butarii. Vineam Rahaldis. Septem jugera terræ a Petro de Ponne. Quatuor jugera ab Alburge de Ponne. Duo jugera et aream a prædicto Gualcherio. Septem jugera ab Ada de Altomuro. Arpennum prati, et dimidium, et medietatem domus ab Emmelina Rebursata. Arpennum prati et dimidium a Bonade Prouvino. Pratum Teodorici. Domum Ascranæ et plateam. Domos Richeldis, Paulæ, Hugonis Butarii, Loberii, Adan, Joannis Tyranni et dimidiam domum Sunbardi. Domum Bonelli Uvauræ, et medietatem alterius domus. Tres cameras et vineam ejusdem. Modium avenæ et viginti gallinas a Margareta vicecomitissa de Marrolis. Molendinum de Roscha. Quartam partem domus ab Andrea. Sex jugera terræ in Campo levato, et decem et octo jugera desuper montem Hanepon. Quartam partem terræ de Villa Cren. Dimidium plantæ de Fuliniaco. Ab Evrardo, vineam et duodecim denarios census. Tenementum uxoris Pagani sellarii, et tres solidos census apud Lisinias, et domum ejusdem Pagani apud Pruvinum. Terram Radulphi canonici apud Lizinniam (*Lisinec*). Medietatem domus in atrio Sancti Nicolai. Septem solidos census apud Calestram. Viginti solidos apud Pruvinum. Viginti solidos apud Lisinnias. Septem et dimidium a Tescia Majorissa. Decem et septem de monte Henepon. Quatuor solidos et duos denarios de Buath. Duos solidos a Godefrido Monetario. Viginti solidos in terris Couleti. Terram Greviarum. Ex dono præterea Hatonis Trecensis episcopi medietatem omnis decimæ de Sancto Albino, et medietatem candelarum in Purificatione sanctæ Mariæ. Totam decimam de Aneuz. Quidquid Petrus Sanctus habebat in oblatione Ecclesiæ de Tranqueil, et partem decimæ ejusdem loci. Tertiam partem præfate oblationis, et censum atrii, et majorem partem decimæ de Parigniaco. Quidquid habetis in decimis de Balbusia, et apud Sanctum Parrum in decimis de Quinceio, et apud Ulmellos duas partes decimæ de Gurgiuolt. Quidquid habetis in decima de Villagrui. Tertiam partem decimæ de Nogennio. Decimam quam habetis apud Aurigniacum, apud Osce (*Osse et Maupigny*) et Malpigniacum, et Sanctum Flavitum. Quidquid habetis apud Marigniacum in decimis et oblatione, et apud utramque ecclesiam de Bocennay apud Ferroum, apud Capellam, et apud Codes, apud Calestram, apud Maferial (*Maferey*), apud Bernerias. Quidquid etiam Petrus sacerdos de Parigniaco vobis donavit in domibus, vineis, seu aliis. De dono Henrici Senonensis archiepiscopi, decimam de Lisignis, et partem decimæ de Cuchermeyo. Loca vero de Triagnello et Pomario, quemadmodum

vobis rationabiliter concessa sunt, cum universis appendiciis suis auctoritate vobis apostolica confirmamus, et in vestra subjectione manere decernimus, juxta videlicet dispositionem Paraclitensis abbatissæ suarumque sororum priorissæ statuatur et mutantur.

Decernimus autem ne propter consecrationem vel benedictionem percipiendam de monasterio exire cogamini, nec pro electione abbatissæ, aut alia qualibet occasione episcopus vel alius gravamen vobis vel molestiam inferat. De laboribus etiam vestris seu annualibus nullus a vobis decimas exigat. Ad indicium itaque perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis, unum obolum aureum singulis annis nobis nostrisque successoribus persolvatis. Nulli ergo hominum liceat præfatum monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur earum, pro quarum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus profutura, salva sedis apostolicæ auctoritate. Si qua igitur, etc.

Datum Catalauni, per manum Guidonis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis et cancellarii, Kal. Novembris, ind. xi, Incarnationis Dominicæ anno 1147, pontificatus vero domni Eugenii III papæ anno iii.

CCXXXIX.

Ad Cluniacensem abbatem. — Statuit ut abbas S. Germani Antissiodorensis deinceps eligatur cum consilio abbatis Cluniacensis, electus vero benedictionem percipiat ab episcopo Antissiodorensi.

(Anno 1147, Nov. 3.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, XV, 447.]

EUGENIUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio PETRO Cluniacensi abbati ejusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Cognoscentes quod servos Dei litigare non expedit, ex injuncto nobis officio debemus lites et scandala de medio tollere, et Ecclesiarum paci et tranquillitati sollicita vigilantia providere. Ideoque quid super controversia quæ de monasterio S. Germani inter te et venerabilem fratrem nostrum Hugonem Antissiodorensis episcopum, seu inter te et monachos Sancti Germani agitabatur, a nobis judicatum sit, litterarum serie adnotari præcipimus, ne securæ posteritatis memoriæ subtrahatur. Super eodem itaque negotio cum fratribus nostris diutius conferentes, quoniam dubium non erat, quod tu et fratres tui, et receptionem et correctionem (29) ordinis habuissetis, et his omnibus post obitum Gervasii (30) abbatis fueratis spoliati, vos primo omnium restituendos esse censuimus. Ad hæc prædecessorum nostrorum vestigia subsequi, et quod a nobis statutum fuerat innovantes, præcipimus ut in abbacia Sancti Germani sine tuo tuorumque successorum consilio abbas nullatenus eli-

(29) Vide litteras Urbani II papæ.

(30) Gervasius obiit anno 1147, iv Nonas Augusti, ex Gestis abbatum S. Germani.

gatur; electum vero approbandi vel reprobandi canonice, et, si dignus fuerit, in abbatem benedicendi, Altissiodorensis episcopus liberam habeat facultatem. Benedictus quoque obedientiam ei promittat. Depositio vero ipsius, si talis (quod absit!) apparuerit, iudiciario ordine facienda et tam abbatis quam monachorum canonica correctio, ad eundem episcopum nihilominus pertinebit. Chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium vel basilicarum, ordinationes monachorum vel clericorum, qui ad sacros ordines fuerint promovendi, abbas et monachi S. Germani ab Altissiodorensi episcopo, tanquam a diocesano accipiant, donec gratiam apostolicæ sedis habuerit. Si quis autem hujus nostræ definitionis (31) paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, honoris et officii sui periculum patiatur, aut excommunicationis ultione plectatur, nisi præsumptionem suam digna satisfactione correxerit.

Datum Catalauni, III Nonas Novembris.

CCXL.

Privilegium pro monasterio S. Augustini Morinensi.

(Anno 1147, Nov. 22.)

[HUGO, *Ann. Præm.*, I, Pr., p. 131.]

EUGENIUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis ALELMO abbati Ecclesiæ Beati Augustini, ejusque fratribus tam præsentibus quam futuris, regularem vitam professis, in perpetuum.

Desiderium quod ad religionis propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo, sine aliqua dilatione est complendum. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris justis postulationibus clementer annuimus, et præfatam ecclesiam, in qua divino mancipati estis obsequio, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus, et præsentis scripti privilegio communimus; statuentes ut quas-cunque possessiones, quæcunque bona eadem ecclesia in præsentiarum juste et canonice possidet, aut in futurum, concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant; in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis: Altaria videlicet de Nielles, de Quaquella, de Beinghem, de Haringes, de Rincy, quæ a venerabili fratre nostro D Milone Morinensi episcopo, ecclesiæ vestræ concessa sunt, et scripto suo firmata; terram in qua atrium est, quam Robertus de Corbeia et filii ejus, et Hugo de Sobrois, ecclesiæ vestræ concesserunt; ex dono Helicæ militis filii ejus, pratum; terram Sancti Philiberti, quam Amalricus vobis sub annuo censu dimidii modii frumenti et dimidii avenæ concessit, terram uxoris Roberti de Corbeia in Arnoldi valle; terram Licendis molendinariæ in parochia de Nielles; terram de Laris, sicut a monasterio de Corbeia

A vobis pro decem solidis annuatim persolvendis concessa est: terram totam, quam Hugo de Chertucia in territorio de Alceris habuit, sicut eam vobis pro marca argenti singulis annis censualem concessit.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva sedis apostolicæ auctoritate, et diocesani episcopi canonica justitia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit; secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Ego Eugenius Catholicæ Ecclesiæ episcopus.

Ego Albericus Ostiensis episcopus.

Ego Imarus Tusculanus episcopus.

C Ego Hubaldus presbyter cardinalis titulo SS. Joannis et Pauli.

Ego Wilbertus indignus sacerdos titulo Sancti Marci.

Ego Aribertus presbyter cardinalis titulo Sanctæ Anastasiæ.

Ego Hugo presbyt. cardinalis titulo in Lucina.

Datum Lugduni (32) per manum (33) Willonis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis et cancellarii, x Kalend. Decembris, indict. xi, anno 1148, pontificatus vero domni Eugenii III papæ anno tertio.

CCXLI.

Henricum Moraviensem episcopum a vocatione concilii Treverensis absolvit.

(Anno 1147. Dec. 18.)

[BOCZER, *Cod. diplom. Morav.*, I, 259.]

EUGENIUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HENRICO Moraviensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Quantus erga nos et sanctam Romanam Ecclesiam tuæ sit charitatis affectus, jam dudum præteritorum exhibitione cognovimus, unde personam tuam vera in Domino charitate diligimus, et in quibus secundum Deum possumus, tanquam religionis amatorem volumus honorare. Cæterum dilectus filius noster

psit privilegio ejusdem pontificis dato Remis, in gratiam monasterii Sancti Theodorici, xiv Kal. Maii, an. 1148.

(31) Hanc definitionem haud multo post retractavit Eugenius ipse, prout dicitur infra.

(32) Leg. Viriduni. JAFFÉ.

(33) Legendum puto *Guidonis*, ipsius qui subscri-